

Висновки дослідження. Інформаційне суспільство динамічно розвивається в епоху цифрових технологій. З розвитком комп'ютерних технологій стилі кодування так як і вплив інформації на інтелект людини щороку зростає шаленими експоненціальними темпами, маскуючи негативні ефекти та акцентуючи лише на позитивних моментах в інформаційному суспільстві. Медіакомунікації поступово замінюють звичне спілкування, поступово трансформуючи процеси мислення людини в напрямку від реального до віртуального. Реальний вимір є сферою нелінійного наукового пізнання; а віртуальний – проекцією нової цифрової реальності, і в ньому переважає не абстрактне, а інтегративно-технологічне мислення. Актуальні тенденції розвитку технологій мають активно обговорюватись у філософських дискурсах, стимулюючи людей до вдосконалення шляхів пошуку власного шляху наукового пізнання в умовах сучасної трансформації інформаційного суспільства.

Список використаних джерел

1. Аскін, Ф., 1977. 'Философский детерминизм и научное познание', Москва: Мысль, 188.
2. Белл, Д., 1986. 'Социальные рамки информационного общества. Новая технократическая волна на Западе', Москва: Прогресс, 330–342.
3. Винер, Н., 2003. 'Кибернетика и общество. Творец и робот', Москва: Тайдекс Ко, 248.
4. Витгенштейн, Л., 2010. 'Логико-философский трактат', Москва: АСТ «Астрель».
5. Выготский, ЛС., 2011. 'Мышление и речь'. Москва: АСТ, 640.
6. Дилтс, Р., 2008. 'Фокусы языка. Изменение убеждений с помощью НЛП', СПб.: Питер, 167.
7. Лейбниц, ГВ., 2005. 'Письма и эссе о китайской философии и двоичной системе исчисления', Москва, 404.
8. Луман, Н., 2005. 'Медиа коммуникации', Москва: Логос, 280.
9. Пирс, ЧС., 2000. 'Логические основания теории знаков', СПб., 215.
10. Пинкер, С., 2016. 'Язык как инстинкт', Москва: Ленанд, 464.
11. Поппер, К., 1983. 'Логика и рост научного познания', Москва: Прогресс, 302.
12. Потебня, АА., 2007. 'Мысль и язык'. Москва: Лабиринт, 256.
13. Уэбстер, Ф., 2004. 'Теории информационного общества', Москва: Аспект Пресс, 400.
14. Korzybski, A., 1995. 'Science and Sanity: An Introduction to Non-Aristotelian Systems and General Semantics', New York: Institute of General Semantics, 927.
15. Ragland, E., 2015. 'Jacques Lacan and the logic of structure. Topology and language in psychoanalysis', London: Routledge, 184.
16. Roszak, Th., 1969. 'The Making of a Counter Culture: Reflections of the Technocratic Society and Its Youthful Opposition', New York.: Anchor Books/Doubleday & Co, 303.
17. Whorff, BL., 1956. 'Language, Thought, and Reality. Selected Writings', Cambridge: Cambridge Mass Press, 70.

References

1. Askin, YaF., 1977. 'Filosofskiy determinizm i nauchnoe poznanie (Philosophical determinism and scientific knowledge)', Moskva: Mysl, 188.
2. Bell, D., 1986. 'Sotsialnye ramki informatsionnogo obshchestva. Novaya tekhnokraticeskaya volna na Zapade (Social framework of the information society. A new technocratic wave in the West)', Moskva: Progress, 330–342.
3. Viner, N., 2003. 'Kibernetika i obshchestvo. Tvorets i robot (Cybernetics and society. Creator and robot)', Moskva: Taydeks Ko, 248.
4. Vitgenshteyn, L., 2010. 'Logiko-filosofskiy traktat (Logico-philosophicus tractatus)', Moskva: AST «Astrel».
5. Vygotskiy, LS., 2011. 'Myshlenie i rech. Moskva (Thinking and speaking)', Moskva: AST, 640.
6. Dilts, R., 2008. 'Fokusy yazyka. Izmenenie ubezhdeniy s pomoshchyu NLP (The language focus. Change beliefs with NLP)', SPb.: Piter, 167.

7. Leybnits, GV. 2005. 'Pisma i esse o kitayskoy filosofii i dvoichnoy sisteme ischisleniya (Letters and essays on Chinese philosophy and binary number system)', Moskva, 404.
8. Luman, N., 2005. (Media kommunikatsii (Media communication)', Moskva: Logos, 280.
9. Pirs, ChS., 2000. 'Logicheskie osnovaniya teorii znakov (Logical foundations of the theory of signs), SPb., 215.
10. Pinker, S., 2016. 'Yazyk kak instinkt (Language as an instinct)', Moskva: Lenand, 464.
11. Popper, K., 1983. 'Logika i rost nauchnogo poznaniya (Logic and the growth of scientific knowledge)', Moskva: Progress, 302.
12. Potebnya, AA., 2007. 'Mysl i yazyk (Think and language)', Moskva: Labirint, 256.
13. Webster, F., 2004. (Teorii informatsionnogo obshchestva (Theories of the Information Society)', Moskva: Aspekt Press, 400.
14. Korzybski, A., 1995. 'Science and Sanity: An Introduction to Non-Aristotelian Systems and General Semantics', New York: Institute of General Semantics, 927.
15. Ragland, E., 2015. 'Jacques Lacan and the logic of structure. Topology and language in psychoanalysis', London: Routledge, 184.
16. Roszak, Th., 1969. 'The Making of a Counter Culture: Reflections of the Technocratic Society and Its Youthful Opposition', New York.: Anchor Books/Doubleday & Co, 303.
17. Whorff, BL., 1956. 'Language, Thought, and Reality. Selected Writings', Cambridge: Cambridge Mass Press, 70.

Mykhalchuk A. O., postgraduate student of the department of cultural studies, East European National University them Lesia Ukrainka (Ukraine, Lutsk), mykhalchuk.andrew@gmail.com, 0000-0002-2195-4933

Information society: modern styles of coding and their influence on the human's intellect

The article deals with the philosophical and scientific analysis of the concept of «information society», which is based on the nonlinear approach to the analysis of the transformation of human existence in the context of the rapid development of media communications. The emergence of new types and styles of coding information and various data transfer mechanisms allows you to explore codes in various fields of scientific knowledge, in particular, technical, and social, and directly affect the human intellect through symbolic symbols. It is substantiated that data coding styles are an important element of the development of the information society in the conditions of rapid industrialization of computer technologies and cause significant changes in mental processes. Media communications gradually change familiar communication, gradually transforming the processes of human thinking in the direction from the real to the virtual. The real dimension is a field of nonlinear scientific knowledge; while the virtual one is the projection of a new digital reality, and it is dominated by non-abstract, but integrating-technological thinking.

Keywords: information society, cryptographic code, data coding, media-information determinism, post-non-classical science, information technologies, media communication, neuro-linguistic coding (NLC).

* * *

УДК 39:316.4

Паньків О. В.,

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, НУ «Львівська політехніка» (Україна, Львів), olesya.pankiv@ukr.net, ORCID – 0000-0003-2081-4792

Саноцька Н. Я.,

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, НУ «Львівська політехніка» (Україна, Львів), sannata@ukr.net, ORCID – 0000-0002-8624-7201

ШВИДКІСТЬ ТА МИТТЄВІСТЬ ЯК ПРОВІДНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СУЧАСНОГО СТИЛЮ ЖИТТЯ

Зроблена спроба здійснити аналіз понять «швидкість» та «миттєвість», які домінують у житті сучасної людини. Виявлено, що дані характеристики є результатом розвитку сучасних інформаційних та технологічних процесів і змінюють ціннісні та світоглядні орієнтири людини, впливають на стиль мислення.

Ключові слова: швидкість, миттєвість, час, комунікація, кліпове мислення.

В останні десятиліття в житті людства відбулись глобальні зміни, котрі торкнулися всіх сфер суспільного життя – світоглядної, соціальної, соціокультурної, політичної, економічної тощо. Науково-технічний прогрес змінив спосіб життя, спосіб сприйняття реальності та породив ряд викликів для сучасної людини. Новітні технології зумовили зростання швидкості переміщення товарів, грошей, послуг, інформації, людей тощо. В динаміці сьогодення, людина хоче більше встигнути, побачити, зробити, а для цього колишні темпи життя в жодному випадку не відповідають її сучасним вимогам, потребам і запитам, котрі випереджають навіть стандарти сьогодення. Як наслідок, людина вимушена змінювати темпи власного життя. Важливим постає питанням, яким сферам життя людини завдає шкоди «прискорений» час, чи існує межа до якої буде розвиватися швидкість та руйнувати стабільність у житті людини.

Оцінка ситуації людини в контексті змін сучасного суспільства викликає інтерес та дослідження як з боку філософії, так і інших наук. Серед класиків, які зробили вагомий внесок в окреслену проблематику, можна виділити М. Кастельса (2002), Т. Еріксена (2004), О. Тофлера (1999), (2002), З. Баумана (1995), (2005), (2013), Е. Гідденса та ін. Попри потужну дослідницьку базу, зазначена проблема породжує безліч суперечливих очікувань – від «шоку» перед майбутнім до «захмарних» сподівань, що надає даній темі неоднозначності, суперечливості та відкриває простір до нових більш ґрунтовних досліджень.

Метою статті є виявлення та окреслення змін світоглядних орієнтирів, способу мислення та стилю життя сучасної людини під впливом швидкості та динаміки розвитку техніки та інформаційних процесів.

Висока швидкість та пришвидшений темп постають однією з важливіших характеристикою сучасного інформаційного суспільства. «Швидкість – це наркотик» [7, с. 86]. Темпи життя зростають, вимагають «блискавичної реакції», здатності швидко змінюватись, адаптуватись, переорієнтовуватись. Е. Тофлер (2002) у творі «Шок майбутнього», зазначав, що всі соціальні структури похитнуло прискорення – важлива і в той же час не зрозуміла соціальна сила. Мислитель підкреслює, що це не лише збільшення швидкості змін, які існували завжди, а свого роду виклик, з яким стикається людство, наслідки якого передбачити важко: «Адже прискорення змін – це також і психологічний фактор. ...швидкість змін, котра збільшується порушує нашу внутрішню рівновагу, перетворюючи спосіб переживання життя. Зовнішнє прискорення перетворюється у внутрішнє прискорення» [11].

Найбільш вразливе місце, якому завдає шкоди прискорення – повсякденне життя. Стабільність, послідовність, передбачуваність, створюють відчуття комфорту та захищеності. В розумілому, прозорому світі людина менше зіштовхується з незрозумілим, цінності знаходяться у відповідності з розвитком прогресу, людина орієнтується на існуючу модель світу. З. Бауман (1995) називає людину модерного світу «паломником», котра завжди знаходила тверду опору в стійкості. Сучасна людина по-новому сприймає, пізнає цей світ, який стрімко змінюється і в той же час змінюється сама людина. На місці «паломника» з'являється «турист»,

людина, котра бажає отримати найрізноманітніші враження, до того ж за короткий час. «Турист свідомо і систематично шукає пригод, нових, не подібних на попередні, оскільки радості знайомого увійшли у звичку і більше не приваблюють» [3].

Безсумнівно, коренями сучасного прискорення постають технічні новачки. Людина постає учасником перегонів за новинками ринку, який розвивається надзвичайно стрімко. Особливо привабливим та надзвичайно динамічним постає електронний світ. «Людина широко полюбила електронний світ, він, в свою чергу, відповідає їй взаємністю, виконуючи будь які бажання, породжуючи нові взірці та варіації технологій, безжально відправляючи у відставку попередні форми, що «розподобалися» [6]. Короткотривале життя ніби закладене в цих технологіях від початку, людина ще не встигла подумати про нові можливості гаджета, як виробник пропонує оновлену модель. «Все відбувається надто швидко: не встигаєш вивчити всі функції свого нового телевізора або телефону, з'ясується, що він вже застарів, і модель нової серії звабливо дивиться на тебе з рекламної картинки» [6].

Поняття «швидкість» стало маркером життя людини. Сучасна людина вимагає швидкісного Інтернету, швидкісного транспорту, швидку їжа, миттєві знання, негайну відповідь по мобільному телефону. «Ми помічаємо, як у кіно починаємо намацувати кнопку швидкої перемотки, публіка втрачає інтерес до повільних видів спорту; ...бо люди переключаються на більш вибухові види спорту, такі як хокей і швидкісний спуск; ми заповнюємо повільні прогалини, розмовляючи по мобільному телефону, коли йдемо вулицею чи чекаємо на зміну кольорів світлофора; ми проклинаємо муніципальні транспортні служби, коли трамвай запізнюється на 5 хвилин, і ми продовжуємо, після усіх цих років, чекати на ще швидші комп'ютери і ще швидший інтернетний зв'язок. Усе зараз рухається швидше» [7, с. 75].

Прийнято вважати, що швидкість розвиває той, хто рухається, однак сучасні комунікації дозволяють багато справ здійснювати без руху, сидячи в офісі чи вдома. Якраз рух за допомогою комунікації, постає більш масштабним, ніж той, який можна здійснити за допомогою фізичних переміщень і зустрічей. Відповідно, і швидкість процесів пов'язана з інформаційними потоками, комунікацією також зростає. «Швидкість завдає також шкоди повільному часові. Вона погрожує заповнити всі прогалини. В міру того, як комп'ютерні мережі стають швидшими, багато з нас звикають до інтернетного зв'язку, де час очікування в принципі – а часто й на практиці – мінімальний. І усе ж ми не будемо задоволені, поки доступ до *web-сторінок* не відбуватиметься у ту ж мить, коли ми натискаємо кнопку. Сьогодні дві секунди очікування є такими ж неприємними, як були 10 секунд декілька років тому» [7, с. 191]. В Інтернеті значно збільшується швидкість і дешевизна розповсюдження інформації, безкінечно розсуваються межі її передачі і сприйняття. Завданням Інтернет-технологій, і не тільки, максимальне вивільнення часу для людини, як результат, його постійна нестача. В Інтернет-мережі час з певної живої тривалості перетворюється на фіксований товарний часопакет. У продажі «повністю екіпіровані» блоки часу, кожен з яких є єдиним уніфікованим товаром, який містить певну кількість

різноманітних компонентів: абонементи культурного споживання, продаж спілкування в «ток-шоу» і «зустрічах із цікавими людьми», Інтернет-чатах, розрекламовані псевдосвята, котрі підштовхують до зайвих фінансових витрат. З'являються дивовижні пропозиції на зразок: «Миттєве схуднення», «Експрес вивчення англійської мови» тощо. Багатомірністю й різновекторністю часу представлене Інтернет-листування. «Нова комунікативна система, – підкреслює М. Кастельс, – радикально трансформує простір і час – основні виміри людського життя. Розташування звільняється від своїх культурних, історичних, географічних значень і реінтегрується в функціональні мережі або в колажі із іміджів, що включені в поточний простір, котрий заміщує конкретний простір та розташування. Час також змінюється в новій комунікативній системі, де минуле, сьогодення та майбутнє можуть програмуватися для взаємодії один з одним в одному і тому ж повідомленні» [9, с. 349]. Для Інтернет-листування характерним є миттєве реагування на події. Такий тип комунікації є значно коротшим: записи з'являються, виправляються, зберігаються й зникають. Це надає спілкуванню миттєвості, швидкості і дозволяє увійти в стан «аптайм» (тут і тепер), повніше сприймати комунікативну функцію. Комунікант, не звертаючи увагу на зреалізований через клавіатуру комп'ютера текст, відправляє його адресатові. Специфіка побудови фрази, нехтування нормами, вказують на те, що, для комуніканта важливо передати не докладний зміст інформації, а її найзагальніший характер, розрахований на швидке й приблизне розуміння її змісту. Мережеве спілкування зумовлює вироблення нових форм спілкування. Зміна формату і способу комунікації трансформує мову, продукуючи видозміну значень слова, появу нових лексем, зміну граматичної структури, спричиняє появу певних особливостей у стилях і жанрах. Сучасні технічні можливості дають змогу реалізувати такі форми текстових повідомлень, які раніше ніхто не міг передбачити. Нові форми комунікації орієнтуються на швидкість, простоту, ненормативне спілкування.

В сучасну епоху нових часозберігаючих та часоекономних технологій, при відповідних темпах життя, час для людини повинен максимально вивільнитися. Однак можна спостерігати цілком протилежні результати: час починає подрібнюватись на дрібні відрізки, в результаті чого видається, що від нього нічого не залишається. «Щось вийшло з-під контролю. Технологія, яка економить час, зробила його дефіцитнішим, ніж будь-коли» [7, с. 94]. Швидкісні технології зумовлюють формування відчуття «миттєвості буття». Люди більше перейняті наступним моментом, аніж теперішнім. На ефект миттєвості, котрий спостерігаємо в сучасних медіа технологіях, звернув увагу і Д. Рашкофф, котрий підкреслює, що «один окремих відео кліп дозволяє поєднати воедино образи подій світового значення, котрі відбувалися протягом багатьох років, і швидко продивитись їх один за одним. Ця технологія «семплірування» скорочує всю Історію до однієї миті» [8].

Підвищена швидкість, динаміка впливають не лише на темп та стиль життя, а й спосіб мислення та світосприйняття людини. Терміни «кліпове сприйняття», «кліпове мислення» у філософсько-психологічній літературі з'являються ще наприкінці 90-х рр. XX ст. і позначають особливості нового сприйняття за

допомогою короткого, яскравого фрагменту, втіленого у формі відео кліпу. Англійське слово «clip» в перекладі означає фрагмент тексту, уривок з фільму або вирізку з газети. У відео кліпі кожен окремих кадр за своїм впливом близький до миттєво схопленого образу. У таких образах інформація легко впливає на підсвідомість, проникаючи крізь бар'єр усвідомленого сприйняття за рахунок високої швидкості свого впливу, тим самим кліп актуалізує енергію несвідомої частини нашої психіки і ірраціональність сприйняття.

Формуючи сучасну картину світу з шматочків банального змісту, досягаючи максимального спрощення при мінімалізації об'єму знака, кліпове мислення в режимі миттєвих, інтенсивних образів, фрагментарних та тимчасових модульних спалахів інформації, створює новий образний ряд в химерній, скороченій, незв'язній формі, який не піддається ніякій класифікації. Тобто, повністю залишається неструктурованим, а тому і алогічним. Ю. Белов зазначає, що це є ментальною моделлю реальності – часу «коротких фраз і думок» та «безмежної ейфорії неофітів гедонізму» [5, с. 58].

Культуролог К. Г. Фрумкін (2010) виокремлює основні передумови, які породили феномен «кліпового мислення». Це, по-перше, прискорення темпів життя і безпосередньо пов'язане з ним зростання обсягу інформаційного потоку, що породжує проблематику відбору та скорочення інформації, виділення головного і фільтрації зайвого. По-друге, потреба в більшій актуальності інформації та швидкості її надходження, а також збільшення різноманітності інформації, що надходить. По-третє, стрімко зростає кількість справ, якими людина займається одночасно. При цьому вона мусить вміти вступати в діалоги на різних рівнях соціальної системи.

З цих передумов випливає, що із збільшенням впливу інформаційного потоку, відбувається зменшення цілісності інформації, яка подається. Людина читає уривками, сприймає інформацію фрагментарно, через своє постійне прагнення до динаміки. Тобто, вона отримує інформацію імпульсами, не фокусуючись на ідеях, а лише на окремих спалахах і образах. Спираючись на погляди дослідників, можна говорити, що «кліпове мислення» призводить до: масового синдрому розладу уваги; втрати бажань пізнання нового; знищення потреби та здатності до творчості, чому сприяє постійне використання вторинної інформації на рівні її переробки та комбінування; неструктурованості в бажаннях та вчинках; невідповідності між ритмом думок та способом життя; непослідовності в прийнятті рішень щодо розв'язання проблем, навіть, суто життєвих та послабленню відповідальності за їх наслідки; оперування тільки змістами фіксованої довжини, невмінню працювати з семіотичними структурами доволі складної та зосередитися на будь-якій інформації на довгий час; зниженню здатності до аналізу та синтезу; «віртуальної наркоманії», залежності від пошуку інформації, комунікації в мережі та інших видах діяльності людини в інформаційному просторі всесвітньої павутини; низького рівня освіченості молоді та феномену гордовитої захопленості своїм неучтвом; абсолютної впевненості у своїй правоті, завдяки тому, що люди, які персоналізують антиінтелектуалізм, не усвідомлюють даної проблеми; диспропорції між

формальним та дійсним рівнем знань; різкому зниженню коефіцієнту засвоєння знань та фактичної успішності навчання [4, с. 151].

На основі цих процесів формується загальна культурна ситуація, яку виявив американський футуролог Е. Тоффлер і назвав її «кліпова культура». У своїй книзі «Третя хвиля» Е. Тоффлер описує кліп-культуру наступним чином: «...на особистісному рівні нас осаджують і засліплюють суперечливими фрагментами образного ряду, що до нас і не відносяться, які вибивають ґрунт з-під ніг наших старих ідей, обстрілюють нас розірваними, позбавленими сенсу «кліпами», миттєвими кадрами» [10, с. 160].

«Кліпова культура» – це своєрідна реакція на суспільну динаміку та на інформаційний бум, що допомагає людині у самозбереженні та адаптації до оточення. Таким чином можна сказати, що за допомогою «кліпового мислення» людина рятується від швидкого потоку інформації, який на неї тисне. З вищезазначеного випливає, що «кліпове мислення» – це процес відображення безлічі різноманітних властивостей об'єктів, без урахування зв'язків між ними, що характеризується фрагментарністю інформаційного потоку, алогічністю, повною різноманітністю надходження інформації, високою швидкістю перемикання між частинами, фрагментами інформації, відсутністю цілісної картини сприйняття оточуючого середовища. «Кліпове мислення» – це мислення миттєвого сприйняття, сприйняття тут і тепер, навіть можна сказати, що це не мислення, а миттєва реакція на якийсь об'єкт, що заважає людині бути цілісною.

«Кліпова свідомість» стає умонастроєм епохи, коли людина не має часу читати тексти, бо її час заповнений фрагментами новостворених культурних феноменів. Сучасні люди, прискоривши темпи змін, назавжди порвали з минулим. Відмовившись від попереднього способу мислення, від попередніх почуттів, від раніше встановлених прийомів пристосування до тих умов життя, які постійно змінювалися, сприяють постійному пошуку своєї ідентичності. Прискорення темпів життя більше не вкладається в рамки нормального людського існування, під його натиском змінюються всі соціальні інститути суспільства. Саме під цим безперервним інформаційним бомбардуванням людської свідомості і сформувалося «кліпове мислення». Потік інформації у сучасному світі настільки багатоманітний та суперечливий, що самотійно розібратися в ньому не в змозі не лише одна людина, але навіть група фахівців. Фрагментарність, або дроблення, інформації створює видимість різнобічності та оперативності подачі інформації, перешкоджає формуванню цілісної картини соціальних явищ або подій. Це дає можливість маніпулювати аудиторією, акцентуючи її увагу на одних сторонах події та замовчуючи інші. Фрагментарність подачі інформації кінець кінцем дезорієнтує і змушує поклатися на оцінки коментаторів. Відбувається спрощення та стереотипізація. Річ у тому, що мозаїчна культура сприймається людиною майже мимоволі, у вигляді шматочків, що вихоплюються з величезного об'єму інформації. Місце раціонального мислення посідає мислення асоціативне, яке безпосередньо засноване на прийомах асоціації ідей. За такої подачі інформації відбувається розділення цілісної проблеми на окремі фрагменти, внаслідок чого важко зв'язати їх воедино й осмислити проблему в цілому.

Багато спеціалістів вважають, що «кліпове мислення» – це рятівний механізм адаптації до розвитку інформаційних технологій. Свідомість сучасної людини природним чином підлаштовується під необхідність реагувати на терабайти інформації, котрі надходять з десятків різних джерел в тому числі Інтернет. «Кліпове мислення» сприяє прискоренню реакції, захищає мозок від інформаційного перевантаження, розвиває багатозадачність.

Отже, проблема сучасної людини полягає в тому, яким чином звикнути до шаленого темпу, стрімких змін, які присутні у її світі, як зберегти ціннісно-духовне ядро своєї самості. Таким чином виникає питання, віддаючи себе на поталу часу, змінам, інноваціям, чи не ризикуємо втратити можливості озирнутися навколо, замислитися і відчутти власне буття. Швидкість прекрасна там, де вона необхідна. Але вона заразна і має, можливо, серйозні побічні наслідки. Якщо ми не зрозуміємо, як швидко функціонує, що вона додає і що відбирає, ми не матимемо можливості зберегти повільність там, де вона необхідна [7, с. 74]. Насправді пророче звучать слова З. Баумана: «І важливо те, щоби зміни, яких неможливо уникнути з огляду на поступ нових технологій, на зміни обставин життя, ми прийняли, прийняли їх розумно і зробили за їх допомогою нашу планету гостиннішим і затишнішим місцем для людей» [2]. Складність та неоднозначність у дослідженні даної проблеми зумовлює потребу у подальших ґрунтовних дослідженнях.

Список використаних джерел

1. Бауман, З., 2005. 'Индивидуализированное общество', Перевод на русский язык под редакцией В. Л. Иноземцева. [online] Доступно: <http://gtmarket.ru/laboratory/basis/4993>
2. Бауман, З., 2013. 'Лекція про сучасний час, який постійно втікає. Нову реальність треба прийняти'. [online] Доступно: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/48404/Lekcija_pro_suchasnyj_chas_jakij_postijno_vtikaje
3. Бауман, З., 1995. 'От паломника к туристу', *Социологический журнал*, №4, с.133–154. [online] Доступно: <http://jour.isras.ru/upload/journals/1/articles/218/submission/original/218-411-1-SM.pdf>
4. Бахтіна, Г.П., 2010. 'Математика як «щеплення» проти «кліповості» інформації та «колажу» сучасного мислення', *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, Луганськ: Вид-во Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», *Альма-матер*, №1 (188) січень, с.57–70.
5. Белов, ЮА., 2006. 'Як соціум обирає свій шлях. Роздуми після прочитання «подієвої» книги (С. И. Дорогунцов, А. Н. Ральчук. Хозяйствование – синергетический вариант', К.: *Оріяни*, 2006, 228 с.), *Вісник Національної академії наук України*, №10, с.57–70.
6. Емелин, ВА, Тхостов, АШ., 2015. 'Деформация хронотопа в условиях социокультурного ускорения'. [online] Доступно: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1112&Itemid=52
7. Еріксон, Т. 2004. 'Тиранія моменту: швидкий і повільний час в інформаційну добу', Львів: *Кальварія*.
8. Рашкофф, Д., 2003. 'Медиавирус. Как поп-культура тайно воздействует на ваше сознание'. [online] Доступно: <http://www.klex.ru/1qf>
9. Кастельс, М., 2000. 'Информационная эпоха. Экономика, общество и культур', М.: *ГУ ВШЭ*.
10. Тоффлэр, Э., 1999. 'Третья волна', М.: *АСТ*.
11. Тоффлэр, Э., 2002. 'Шок будущего', М.: *ООО «Издательство АСТ»*.
12. Фрумкин, КГ., 2010. 'Клиповое мышление и судьба линейного текста', *Internetum*, №1. [online] Доступно: http://nounivers.narod.ru/pub/kf_clip.htm

References

1. Bauman, Z., 2005. 'Individualizirovannoe obshchestvo (Individualized society)', Perevod na russkij jazyk pod redakciej V. L. Inozemceva. [online] Dostupno: <http://gtmarket.ru/laboratory/basis/4993>

2. Bauman, Z., 2013. 'Lekcija pro suchasnyj chas, jakyj postijno vtikaje. Novu real'nist' treba pryjnyaty (A lecture on contemporary time that is constantly flowing. New reality must be taken)'. [online] Dostupno: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/48404/Lekcija_pro_suchasnyj_chas_jakyj_postijno_vtikaje

3. Bauman, Z., 1995. 'Ot palomnika k turistu (From pilgrim to tourist)', *Sociologicheskij zhurnal*, №4, s.133–154. [online] Dostupno: <http://jour.isras.ru/upload/journals/1/articles/218/submission/original/218-411-1-SM.pdf>

4. Bahatina, GP., 2010. 'Matematyka jak «shheplennja» proty «klipovosti» informacii» ta «kolazhu» suchasnogo myslennja (Mathematics as "vaccination" against "clip art" of information and "collage" of modern thinking)', *Visnyk Lugans'kogo nacional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky, Lugans'k: Iyd-vo Derzhavnogo zakladu «Lugans'kij nacional'nyj universytet imeni Tarasa Shevchenka», Al'ma-mater, №1 (188) sichen', s.57–70.*

5. Bjelov, JuA., 2006. 'Jak socium obyraje svij shljah. Rozdumy pislja prochyttannya «podijevoi» knygy (S. Y. Doroguncov, A. N. Ral'chuk. Hozjajstvovanye – synergetycheskij varyant (How socium chooses its way. Reflections after reading the "event" book (S. I. Doroguntsov, A. N. Ralchuk, "Management" is a synergistic variant)', K.: *Orijany*, 2006, 228 s.), *Visnyk Nacional'noi' akademii' nauk Ukrainy*, №10, s.57–70.

6. Emelyn, VA, Thostov, ASH., 2015. 'Deformacija hrognotopa v uslovijah sociokul'turnogo uskorenja (Deformation of the homognot in the conditions of socio-cultural acceleration)'. [online] Dostupno: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1112&Itemid=52

7. Erikson, T. 2004. 'Tyranija momentu: shvydkyj i povil'nyj chas v informacijnu dobu (Tyranny of the moment: fast and slow time in the information day)', L'viv: *Kal'varija*.

8. Rashkoff, D., 2003. 'Mediavirus. Kak pop-kul'tura tajno vozdejstvuet na vashe soznanie (Media virus How pop culture secretly affects your mind)'. [online] Dostupno: <http://www.klex.ru/1qf>

9. Kastel's, M., 2000. 'Informacionnaja jepoha. Jekonomika, obshhestva i kul'tur (Information Age. Economy, society and cultures)', M.: *GU VShJe*.

10. Toffler, Je., 1999. 'Tret'ja volna (Third wave)', M.: *AST*.

11. Toffler, Je., 2002. 'Shok budushhego (Shock of the future)', M.: *OOO «Izdatel'stvo AST»*.

12. Frumkin, KG., 2010. 'Klipovoe myshlenie i sud'ba linejnogo teksta (Clip thinking and the fate of linear text)', *Ineternum*, №1. [online] Dostupno: http://nounivers.narod.ru/pub/kf_clip.htm

Pankiv O. V., PhD, associate professor, chair of Philosophy, National University «Polytechnic of Lviv» (Ukraine, Lviv), olesya.pankiv@ukr.net, ORCID 0000-0003-2081-4792

Sanotska N. Ya., PhD, associate professor, chair of Philosophy, National University «Polytechnic of Lviv» (Ukraine, Lviv), sannata@ukr.net, ORCID 0000-0002-8624-7201

Speed and instance as leading characteristics of the modern lifestyle

The article is an attempt to analyze what is «speed» and «instancy» that dominate in the life of a modern person. These characteristics turned to be the result of modern informational and technological development processes. Moreover, they can change somebody's outlook, values and even have a considerable impact on person's way of thinking.

Keywords: speed, instancy, time, communication, clip thinking.

* * *

УДК 379.8:008

Пилипів В. В.,

кандидат культурології, старший викладач кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу, Київський національний університет культури і мистецтв (Україна, Київ), vika_prima@ukr.net, ORCID <http://orcid.org/>

ПРАКТИКИ ГОСТИННОСТІ BELLE ÉPOQUE: ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ ВИМІР

Стаття спрямована на з'ясування специфіки втілення в просторі закладів гостинності ідеалів краси у відповідності з основним художнім

принципом Belle Époque, який стверджує, що світ може бути виправданий лише як естетичний феномен. Методологія дослідження полягає в застосуванні культурно-історичного, компаративного, системного, аксіологічного методів, а також герменевтичного підходу. Розглядається вплив техніко-технологічних інновацій другої промислової революції на індустріалізацію та естетизацію процесу надання гостинних послуг. В цьому контексті аналізуються «індустріальне видовище» і пов'язане з ним поняття «технологічно піднесеного». Особлива увага звертається на формування в просторі закладів гостинності таких дискурсів як мистецький і науковий, арт-дискурс, інтелектуальний дискурс і дискурс особистої маніфестації, які є актуальними і в сучасному постмодерному світі.

Ключові слова: Belle Époque, гостинні практики, художньо-естетичні принципи, індустріальна цивілізація.

На Міжнародному форумі «Globalization, inclusion and sustainability in a global century» (Рим, 8–9 травня 2017 р.) наскрізною темою була тема «зміни епох». У контексті останньої сучасний світ постає як такий, де посилюються процеси дезінтеграції та розпаду, зростає турбулентність і нестабільність [12]. Негативні тренди глобалізації ХХІ ст., серед яких поява нової нерівності між розвиненими країнами і глобальною периферією, поширення радикально-націоналістичних рухів, тероризму, протекціонізму і популізму, яскраво виявляються на тлі інтенсивного розвитку цифрових технологій, які докорінно трансформують практично всі сфери суспільного буття та індивідуального буття людини. І тому сучасний світ, як і світ Belle Époque, який змінювався під впливом технологічних інновацій другої промислової революції, перебуває в історичній точці біфуркації. Саме в цей момент вкрай необхідно надати творчого імпульсу світовому цивілізаційному розвитку, на що здатні лише люди з нестандартним мисленням, широким горизонтом бачення перспектив, ініціативністю й мобільністю, розвиненою уявою і фантазією, тобто той клас, який Р. Флорида назвав креативним [13]. У даному контексті видається актуальним дослідження гостинних практик Belle Époque, завдяки яким європейська богема, інтелектуальна та творча еліта накопичували «агреговану креативність», потенціал якої виявлявся в культурі та мистецтві протягом всього ХХ ст. і продовжує виявлятися сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концептуальне поле дослідження гостинних практик Belle Époque заклав В. Беньямін, науковий доробок якого включає історію богемі та кафе як її культового простору, дискурси комодифікації, естетизації повсякденності тощо. У мемуарах, щоденниках, листах багатьох письменників, художників, артистів – представників інтелектуального та богемного життя цієї епохи – відображено атмосферу кафе, кабаре; механізми функціонування цих інституцій; принципи богемного життя; моделі поведінки в богемному та інтелектуальному середовищі (Е. Гонкур і Ж. Гонкур, С. Цвейг, О. Кокошка, Г. Брех, Е. Канетті, Ж. Кокто, І. Еренбург та ін.).

В аспекті історії гостинно-ресторанного бізнесу та туристичної індустрії вітчизняні та зарубіжні науковці розглядають специфіку функціонування гостинних практик у різних закладах та мережах (В. Федорченко, В. Пазенок, О. Костюкова, Т. Дьорова, М. Мальська, Т. Сокол, Ю. Волков, Х. Роглев, Дж. Р. Уокер, Р. А. Браймер, І. Г. Смирнов, Л. Устименко). Специфіку гостинних практик на європейських курортах кінця ХІХ – поч. ХХ ст. аналізують Ф. Грей, Л. Кузнецова. Ж. Візарелло в аспекті дослідження тілесності звертає